

Nieuwste aspergetechnieken getoond in Nederland

Na de succesvolle eerste editie organiseerden de Nederlandse landbouworganisaties ZLTO en LTO Vollegrondsgroente.net eind juni opnieuw een Internationale Aspergedemodag op het bedrijf van de broers Gubbels in Helvoirt. Meer dan 30 bedrijven toonden er de nieuwste ontwikkelingen in de teelt, zoals automatische aspergeoogsters, steek hulpen, schil- en sorteermachines. – JAN VAN BAVEL –

In het Noord-Brabantse plaatsje Helvoirt, nabij 's-Hertogenbosch, telen *Walter en Ton Gubbels* asperges op in totaal 30 ha. Het areaal, dat de afgelopen jaren flink werd uitgebreid, omvat hoofdzakelijk gangbare witte asperges (25 ha). Op de overige 5 ha worden groene, paarse en wilde exemplaren verbouwd en liggen enkele proefvelden aan. Daarmee beschikken de

broers over het breedste aspergepakket van Nederland. Walter en Ton namen het bedrijf over van hun vader. Ze zijn al de vierde generatie die op het bedrijf asperges teelt. "Vroeger hadden we ook melkvee, maar die tak hebben we vrij snel afgestoten", vertelt Walter. "De proefvelden leggen we zelf aan, zo kunnen we planten en de teelt organiseren en weten we precies wat

er uit de proeven komt. De witte asperges worden geteeld onder vaste tunnels en in het open veld met zwartwitfolie." Net zoals bij veel andere vollegrondsgroenten werd de aspergeteelt dit jaar sterk bepaald door het extreem droge voorjaar. "We waren vroeg met de teelt begonnen en tot half mei kregen we veel zon en warmte. Nadien werd het veel frisser, maar kregen we geen regen. Daarom hebben we tweemaal beregend, wat we normaal nooit doen. Maar klagen doen we niet, want de consumptie van asperges was dit jaar enorm." De broers vermarkten bijna al hun asperges via The Greenery, de grootste afzetorganisatie van groenten en fruit in Nederland, die de horecagroothandels belevt. Daarnaast brengen ze een klein percentage via huisverkoop aan de man. Daarbij kan de klant ook kiezen voor geschilde of vacuüm verpakte asperges.

Nichemarkten

Ondanks de forse omvang van zijn bedrijf, schuwt Walter de nichemarkten niet. Sinds vorig jaar teelt hij, naar eigen zeggen als enige Nederlandse producent, ook wilde asperges. "Die hebben een unieke, zeer sterke smaak. Ik ontdekte ze tijdens een reis naar Italië. Het is een dunnere variant van de groene asperge. Ik vond ze iets aparts en heb ze laten zaaien en planten. Ach, eigenlijk ben ik constant op zoek naar iets nieuws. We hebben bijvoorbeeld een unieke rassenproef in witte asperges waaraan alle veredelingsbedrijven meewerken en een uitgebreid perceel voor rassen van groene asperges. Hiermee zoeken we naar het optimale ras voor elke subteelt. Ik ben niet alleen geïnteresseerd in nieuwe kleuren en rassen, maar ook in het onderzoek naar verschillende soorten. Zo leer je bij wat een veld als productie oplevert, hoe de kwaliteit is, hoe de kopluiting is, hoe mooi wit de asperge is..." De prijzen van de groene asperges waren niet zo goed als vorig jaar. "Toen we van start gingen met de oogst lagen er nog volop Spaanse en Italiaanse exemplaren in de supermarkten", verklaart Walter die evolutie. "De prijzen van de paarse asperges zijn redelijk tot goed geweest, maar wel nadat er een gedeelte van het volume uit de markt werd genomen. Het blijft een kleine markt en de consumptie stabiliseert. Mensen die het product eenmaal kennen, vragen er weer naar. Maar het blijft moeilijk om nieuwe consumenten aan te boren. Je moet er echt een heel

Teler Walter Gubbels bij zijn Hepro-schilmachine, die tot 6000 asperges per uur kan schillen.

FOTO: JAN VAN BAVEL

verhaal rond brengen om het goed te verkopen, maar dat gebeurt niet zo goed door de supermarkten. Gelukkig pikt de horeca het wel goed op.”

Nieuwe schilmachine

De oude melkstal doet nu nog gedeeltelijk dienst als sorteer- en inpaklocatie voor de groene en paarse asperges. Voor de witte asperges is er een aparte locatie met een volautomatische sorteermachine voorzien. Tijdens de oogst werkt het bedrijf met een dertigtal Poolse arbeiders, waarvoor vorig jaar moderne verblijfsplaatsen werden gebouwd in de herbouwde loods. In de voormalige stierenstal staat een grote Hepro-schilmachine te blinken. “Met deze Duitse machine kunnen we tot 6000 stuks per uur schillen”, aldus Walter. “Hoe dikker de asperges (bijvoorbeeld 12 tot 16 mm), hoe meer we de schildruk moeten ingeven. Deze machine gebruikt heel wat proper water. Maar ze rendeert, want de vraag naar geschilde asperges stijgt fors; niet alleen in de horeca maar ook bij de consument die zijn asperges in onze winkel koopt. Daarom hebben we besloten om deze ruimte volgend jaar om te bouwen tot een gekoelde schilruimte.”

De organisatoren

De organisatie van de Aspergedemodag was dus in handen van de landbouworganisaties ZLTO en LTO Vollegrondsgroente.net. De Zuidelijke Land- en Tuinbouworganisatie (ZLTO) verenigt ondernemers in de provincies Noord-Brabant, Zeeland en Zuid-Gelderland, waar ze bijna 18.000 leden vertegenwoordigen. ZLTO ondersteunt hen bij het realiseren van een duurzame positie in de markt en de maatschappij. LTO Vollegrondsgroente.net is het netwerk voor vollegrondsgroentetelers in Nederland, dus ook voor de aspergetelers. Tijdens verschillende bijeenkomsten in het veld, zalen of op symposia worden ontwikkelingen en ervaringen uitgewisseld. Het netwerk onderhoudt sterke contacten met de LTO-organisaties, om zo de belangen van telers te verwoorden en ontwikkelingen naar hen terug te koppelen.

Demonstraties

De Aspergedemodag werd druk bezocht door professionele aspergetelers uit Nederland, Duitsland, België, Frankrijk en Spanje. Op de proefvelden van het bedrijf Gubbels toonden een twingtigal constructeurs hun nieuwe machines. Abemec, een zelfimporterende dealer van tractoren en landbouwwerktuigen en lid van de groep Agrifirm, presenteerde een Hermeler Leofant 24-aspergebeddenfrees. Die heeft een werkbreedte van 1,60 tot 1,80 m. In de redelijk zware zandgrond van Helvoirt maakte de machine strakke ruggen bij een snelheid van 7 à 8 km/uur. Abemec toonde op de demodag ook een andere

machine, de Iltis, waarmee aspergebedden kunnen worden vlak gereden of open getrokken. De inzet van de machine in de aspergeteelt is afhankelijk van de grondsoort, maar ook van de ‘jaargang’ van de asperges; of het dus om jonge of eerder oudere aspergeplanten gaat. Hij kan voor meerdere toepassingen in de tuinbouw worden gebruikt.

Engels Machines uit Panningen toonde de werking van de AspergeSpin A1. Deze elektrisch aangedreven oogsthulpmachine kan een aspergebed onder folie oogsten. Een geleide goot centreert en licht de folie tot 1,20 m op. Het enkelrijig oogststelsel maakt het voor 1 persoon mogelijk 1 ha asperges te oogsten gedurende het hele seizoen. Het voordeel van de machine is dat de folie niet meer handmatig hoeft te worden afgehaald en weer teruggelegd, en het dragen van de oogstkist vervalt. Hierdoor kan de werknemer zich concentreren op het oogsten van de asperges, kan hij langer werken en zo een groter perceel oogsten. Door een optionele verhoging van het aandrijfframe (82 cm) kan je met de AspergeSpin ook een teelt onder minitunnel oogsten. Enkel de transparante folie wordt door de AspergeSpin opgetild. De fabrikant presenteerde ook een prototype van de automatische steekhulp, een optioneel mechanisch hulpmiddel, waarbij een gebogen mes van 60 mm breed via een laser de asperge horizontaal afsnijdt op een diepte van ongeveer 24 cm. Met dit type kunnen tot 13 asperges/minuut worden gestoken, maar het streven is om elke 3 seconden een asperge te kunnen steken. Het steekproces wordt telkens op dezelfde manier uitgevoerd, wat een perfecte snede van de asperge garandeert. Volgens Engels is de machine vooral geschikt voor het oogsten van jonge velden, waarbij de asperges mooi in de rij staan en dikke rassen zoals Baklim en Grolim. Engels toon-

Engels Machines showde de automatische steekhulp bij zijn AspergeSpin A1, waarmee de asperges op een diepte van 24 cm worden afgesneden.

de ook de FVM-1, een vulmachine om zakjesfolie met zand te vullen voordat de folie op het veld over de aspergebedden wordt gelegd. Het voordeel van dit systeem is dat dit werk op een veilige manier kan worden uitgevoerd in een schuur of loods op een tijdstip dat de teler uitkomt. Volgens Engels is het arbeidsintensieve werk van het vullen van zakjesfolie hiermee verleden tijd (zie ook verderop bij folieleggers Van der Palen).

Peter Geraerts van Teboza, een familiebedrijf dat zich volledig heeft gespecialiseerd in de teelt van asperges en aspergeplanten, toonde de mogelijkheden van de asperge-oogster Ascopi 1700, waarbij Ascopi staat voor Asperge Combi Picker. Deze oogstmachine tilt de aspergefolie van 11 rijen breed tegelijk omhoog, waardoor de oogstmedewerkers de asperges kunnen oogsten. Via de transportbanden worden de asperges naar de opvangbak getransporteerd, waarna ze kunnen worden gewassen, gesneden en gesorteerd. De oogstcapaciteit bedraagt 25 kg/uur per persoon, er kan 35 kg/uur per persoon worden gestoken. Voordelen van de machine zijn dat de ‘slechte kwaliteitsasperges’ meteen op de machine kunnen worden uitgesorteerd en dat ze makkelijk bestuurbaar is, doordat de wielen een wending hebben van 360 graden waardoor men op de kopakkers kort kan manoeuvreren. Voor het optimaal gebruik van de Ascopi 1700 zijn wel 13 personen nodig: 11 die de asperges oogsten en 2 voor het sorteren.

Compactsorteerder

Christiaens Agro Systems uit Neer pakte uit met zijn nieuwste automatische aspergesorteerlijn, waarmee dit jaar voor het eerst werd gewerkt. “Deze zeer compacte machine, die werd teruggebracht tot een lengte van 8 m en daardoor makkelijker in een loods past, beoordeelt de asperges via

FOTO: JAN VAN BAVEL

Van der Palen AGRO demonstreerde 2 folieleggers waarbij het wegwaaien van de folie wordt voorkomen dankzij zijzakjes met zand.

een ingebouwde camera op lengte, dikte, kromming, roest, violet, groen, bruinverkleuring en kopvorm. Ze wast, snijdt en sorteert de asperges automatisch”, aldus directeur *Angelique Christiaens*. “De sorteertlijn bestaat uit een zeer compacte wasmachine die de asperges afsnijdt en schoonspuit. Via een waterrecyclingbak kan er bespaard worden op het waterverbruik. De machine kan 5 à 6 stengels per seconde sorteren. De sorteerder zelf kan worden geleverd met 15 uitgangen, maar kan per 5 uitgangen worden uitgebreid. De machine haalt een maximaal rendement dankzij haar uniforme sorteringen, oneindig aantal sorteermogelijkheden en hoge capaciteit per persoon. We hebben ook een grote sorteerder, die uniek is in de wereld omdat hij over 4 camera’s beschikt. De eerste 3 camera’s beoordelen de asperge op alle mogelijke kwaliteitseisen. Testen leerden ons dat platte en kromme asperges niet onder een camera draaien. Ook zal een dunne asperge anders draaien dan een dikke. Met de camera’s kan een groter oppervlak beoordeeld worden op vorm en kleur, wat een beter sorteeresultaat van de asperge geeft. De vierde camera dient voor een echte 3D-meting op de kop: met een laser worden lijntjes over de kop van de asperge getrokken. Daarna spiegelt de camera zich in een bepaalde hoek, waarbij hij precies kan zien of de kop van de asperge netjes gesloten of open is. Ook dit systeem is enig in zijn soort en zorgt ervoor dat het nasorteren geminimaliseerd wordt.” Net zoals vorig jaar toonde *Christiaens* ook *Chrisje*, een zelfrijdende machine voor het automatisch oogsten van asperges.

Folieleggers

Van der Palen AGRO uit Soerendonk bracht 2 machines op de markt voor het uitrollen van tasje-folie op aspergebedden. Met dezelfde werkgang kunnen de zijzakjes gevuld worden met zand. Het doel hiervan is het wegwaaien van de folie van het aspergebed te voorkomen. Bedrijfsleider *Boet van der Palen*: “De werkcapaciteit van de machines bedraagt 1 tot 2 ha/dag met 4

personen op de machine. We zijn al 2 jaar actief met de ontwikkeling ervan en hebben in Nederland al 7 machines verkocht. De folielegger BZ 1 om zwartwitfolie te leggen, bestaat sinds 2009. Vorig jaar ontwikkelden we dan de BZ 2, die zowel zwartwitfolie als doorzichtige folie voor minitunnels kan leggen. In de minitunnelfolie wordt elk zakje gevuld omdat die heel windgevoelig is. Bij de zwartwitfolie kan eventueel 1 op de 2 zakjes gevuld worden, waardoor de capaciteit en de rijnsnelheid uiteraard wordt verhoogd. Door het ergonomisch ontwerp zijn de machines gebruiksvriendelijk en leveren ze een aanzienlijke tijds- en arbeidsbesparing op. We willen ons assortiment ook nog uitbreiden met folieoprollers en -leggers.”

Zaadveredelaars

Net als vorig jaar presenteerden de zaadveredelingshuizen Bejo, Limseeds en Nunhems hun laatste nieuwe rassen, dit keer in de sorteerloos van het bedrijf *Gubbels*. “Ons hoofd-ras *Cumulus* heeft het afgelopen jaar flink verkocht”, zegt *Maurice Deben*, verkoopverantwoordelijke bij Bejo in Zuidoost-Nederland. “Het is in de markt stilaan bekend als een kwaliteitsras voor witte asperges met een hoge opbrengst. *Cumulus* is een sterke groeier in het vroege marktsegment, waarin het na *Gijnlim* van *Limseeds* de nummer 2 is. Ook op sortering doet het ras het prima. Ik bezoek in Nederland heel veel plantenkwekerijen en telers. Die plantenkwekerijen hebben allemaal al voor het vierde opeenvolgende jaar *Cumulus* staan, een bewijs dat het ras perfect betrouwbaar is. Ook in België krijgen we veel positieve reacties. Overigens zie ik in thuisverkoop van asperges in jullie landje een groeiende markt. De Belgische consument wil ook graag verse asperges kopen direct bij de teler. Verder hebben we in onze portefeuille ook *Magnus* (Bejo 2828), een middelvroege dik ras dat geschikt is voor de teelt van witte en groene asperges en *Bejo 2827*, een anthocyaanvrij groen ras waarvoor in Duitsland een markt van 700 à 800 ha is. Dit laatste ras teelden

we vorig jaar in een rassenproef op het bedrijf *Gubbels* als witte asperge, zodat er geen roodverkleuring op de kop is.” *Deben* gelooft sterk in het groeipotentieel van groene asperges. “Voor de jonge consument zijn ze veel makkelijker dan hun witte, nog steeds toonaangevende variant. Ze hoeven niet geschild te worden, kunnen zo in een salade en op de barbecue en zijn in principe veel makkelijker klaar te maken. Het marktaandeel stijgt alleszins. Niet onbelangrijk daarbij is dat er in de markt altijd gekeken wordt naar dubbeloelrassen, waarbij witte asperges op het einde van het seizoen nog vaak even worden doorgestoken als groene. Strikt genomen zijn groene asperges altijd wat dunner, want in tegenstelling tot hun witte ‘broers’ groeien ze boven de grond. Daardoor krijgen groene asperges ook een lichte paarsverkleuring.”

Met uitsluitend 100% mannelijke rassen is *Limseeds* aspergemarktleider in Europa. “Onze rassen kenmerken zich door een lange rendabele levensduur, hoge opbrengsten en zeer goede kwaliteitseigenschappen. De commerciële zaadproductie omvat momenteel de rassen *Avalim*, *Backlim*, *Gijnlim*, *Grolim*, *Herkolim* en *Thielim*”, legt sales manager *Piet Beurskens* uit. “De hybriden *Avalim* en *Gijnlim* zijn de vroegste rassen en onderscheiden zich door een korte aanlooptijd. De productie is dus snel op een hoog niveau. *Backlim* en *Herkolim* zijn bij uitstek geschikt voor bedrijven die na een vroege start met *Avalim* of *Gijnlim* een stabiel oogstverloop willen houden tot het einde van het oogstseizoen. Zowel *Herkolim* als *Grolim* blinken dan weer uit in stengeldikte, waardoor ze een hoog oogstrendement geven.”

Tot slot zag *Michel Neefs*, productspecialist Asperges bij Nunhems (een dochteronderneming van Bayer CropScience), grote interesse voor *Fortems*, *Tallems* en enkele toekomstige rassen. In de afgelopen jaren ontwikkelde het Nunhems’ aspergesveredelingsteam een nieuwe generatie aspergerassen die een hogere standaard neerzet voor de opbrengst en kwaliteit in de aspergesproductie. “*Fortems* is een 100% mannelijke hybride die bijzonder geschikt is voor de teelt van witte asperges in het gematigde, Noord-Europese klimaat. Het is een middenvroege ras en een prima keuze voor vervroegde teelt. In het eerste oogstjaar produceert *Fortems* het hoogste aantal topkwaliteitsasperges, met perfect gesloten koppen en het hoogste percentage klasse 1. Nog een kenmerkende eigenschap is de lijn van de stengel ten opzichte van de kop: die loopt door. Hierdoor blijft de kop van de asperge langer gesloten bij extreme omstandigheden. Dit najaar zullen de eerste *Fortemszaden* beschikbaar zijn voor de plantentelers.” ■